

Благута Я.М.

аспірант

Львівський державний університет внутрішніх справ,

м. Львів, Україна

СУТНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОСТІ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

У світі, що постійно змінюється, стабільний доступ до продовольства є ключовим для забезпечення не тільки фізичного здоров'я населення, але й соціальної стабільності та економічного розвитку. Загрози, які впливають на продовольчу безпеку, включають кліматичні зміни, політичні конфлікти, економічні кризи, пандемії та забруднення довкілля. Ці фактори можуть призвести до нестабільності поставок, коливань цін та загрози продовольчої незалежності держави.

Узагальнюючи сучасні трактування [1-2], на нашу думку, забезпечення продовольчої безпеки можна визначити як стан, при якому всі люди в будь-який час мають фізичний, соціальний та економічний доступ до достатньої, безпечної та поживної їжі, що задовольняє їхні потреби та уподобання для активного та здорового життя. Головна мета забезпечення продовольчої безпеки полягає в забезпеченні постійного доступу до достатньої кількості якісних продовольчих ресурсів для всього населення, щоб запобігти голоду, недоїданню, а також забезпечити основи для сталого розвитку держави.

Слід зазначити, що забезпечення продовольчої безпеки має важливий вплив на економічне та національне благополуччя країни. Наявність стабільних, надійних джерел їжі сприяє економічній стабільності, оскільки відсутність харчових криз веде до зниження соціальної напруги, підвищення продуктивності праці та зменшення витрат на соціальні програми. Відтак, економічно, стабільний доступ до продовольства забезпечує основу для стабільного розвитку. Коли населення забезпечене достатнім і якісним харчуванням, це підвищує продуктивність праці, оскільки здорові працівники є більш ефективними. Це також стимулює внутрішній ринок, оскільки забезпеченість їжею сприяє споживчому попиту.

З точки зору національної безпеки, країна, яка може забезпечити своє населення продовольством, менш схильна до зовнішніх загроз та залежності від імпорту. Це сприяє політичній стабільності та незалежності, а також зменшує ризики виникнення соціальних невдоволень або внутрішніх конфліктів, пов'язаних з дефіцитом їжі. Контроль над власними продовольчими ресурсами також дає можливість країні бути менш вразливою перед обличчям глобальних економічних коливань та політичних змін.

Основні завдання забезпечення продовольчої безпеки включають створення стійких та ефективних систем виробництва продовольства, гарантію рівного доступу до харчування для всіх верств населення, забезпечення якості та безпеки продовольчих продуктів, а також розвиток механізмів для реагування на кризи та нестабільність у сфері продовольства. Іншим ключовим аспектом є підтримка міжнародної кооперації та торгівлі у спосіб, який сприяє продовольчій безпеці глобально, але при цьому не шкодить місцевим ринкам. Це включає розвиток прозорих і справедливих торговельних угод, що враховують інтереси всіх країн. Важливим завданням є також інформування та залучення громадськості до проблем продовольчої безпеки, щоб стимулювати відповідальне споживання та зменшити відходи продовольства. Окрім того, є потреба в подальших наукових дослідженнях, що дозволять краще зрозуміти динаміку глобальних продовольчих систем і розробити ефективні стратегії для їх оптимізації. Важливо також розробляти політики і стратегії, які можуть швидко адаптуватися до змінних умов, включаючи природні катастрофи та економічні кризи, щоб забезпечити стійкість продовольчих систем.

Основні детермінанти забезпечення продовольчої безпеки держави охоплюють широкий спектр факторів, які взаємопов'язані та взаємозалежні. До цих факторів належать ефективність сільськогосподарського виробництва, що залежить від таких аспектів як технології, доступ до ресурсів (землі, води), а також від стійкості до кліматичних змін і природних катастроф. Політична стабільність і ефективне управління також відіграють важливу роль, оскільки вони впливають на законодавче регулювання, розподіл ресурсів та можливості для розвитку сільськогосподарського сектора. Економічна стійкість мають безпосередній вплив на здатність держави інвестувати у сільське господарство, розвивати інфраструктуру та підтримувати дослідження та інновації. Міжнародна торгівля і глобалізація також є значущими, оскільки вони визначають, наскільки країна залежна від імпортованих продовольчих товарів та наскільки вона вразлива до світових ринкових коливань. Соціальні фактори, такі як рівень доходів, доступ до освіти та здоров'я, впливають на споживчі звички та доступ до якісного харчування. Культурні аспекти та традиції також формують харчові звички та вподобання, які в свою чергу впливають на продовольчу безпеку. Наукові та технологічні інновації мають вирішальне значення для підвищення продуктивності, ефективності та стійкості сільськогосподарського виробництва. Екологічна стійкість також є ключовою, оскільки збереження природних ресурсів та зменшення забруднення середовища є важливими для тривалого та стійкого виробництва продовольства.

При цьому, ключовими проблемами в питанні забезпечення продовольчої безпеки є виклики, пов'язані з виробництвом, розподілом і доступністю продовольства. Це охоплює питання, як зміна клімату, що впливає на урожайність, політичні та економічні нестабільності, що впливають на поставки продовольства, а також соціальні та економічні нерівності, які обмежують доступ окремих верств населення до якісного харчування. Також серед проблем можна виділити зростаючу міграцію населення, яка ставить під загрозу продовольчу безпеку в регіонах з високим рівнем міграції, і виклики, пов'язані з урбанізацією та збільшенням населення.

Зауважимо, що перспективи для подальших досліджень у цій сфері охоплюють розробку інноваційних технологій у сільському господарстві, що можуть підвищити урожайність та стійкість до кліматичних змін, вивчення соціально-економічних аспектів доступу до продовольства, аналіз впливу глобалізації та міжнародної торгівлі на продовольчу безпеку, а також розробка політичних стратегій для протидії негативному впливу політичних конфліктів та економічних криз на продовольчу безпеку. Важливо також дослідити шляхи підвищення обізнаності населення щодо важливості продовольчої безпеки та розвитку відповідального споживання.

Література:

1. Хаєцька О.П. Органічне виробництво як складова забезпечення продовольчої безпеки України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 4 (62). С.57-74.
2. Колісник Г.М. Продовольча безпека України та особливості її розвитку. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2015. Вип. 5 (115). С. 72-76.

Бойко В.В.

здобувач вищої освіти 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Гаврилова Н.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна